

(Довідемо з 5-ї сторони.)

але перешкодила сему польсько-українській війні.

Зміст дальших зізнань обвинуваченого

Яде в такому напрямку: Після упадку диктатури пролетаріату на Мадярщині і заняті Східної Галичини польськими військами — партія слабіє, але терор не міг спинити дальшого розвитку партії. Тоді зайшла потреба порозуміння з комуністичною партією Польщі. Спершу до порозуміння не дійшло. Супроти сего в січні 1921 р. відбула ся конференція Комуністичної Партії Східної Галичини без участі К.П.Р.П., на якій ухвалено приступити до III. Інтернаціоналу, а в квітні зроблено угоду, на основі якої признано К.П.С.Г. самостійною організацією. По думці обвинуваченого до порозуміння з Центральним Комітетом К.П.Р.П. на прийшло тому, що представники комуністичної робітничої партії Польщі виступили між иншим з таким аргументом, що Польща не має рації існування без Східної Галичини. Головною причиною організаційної окремішності К.П.С.Г. було се, що на думку обвинуваченого К.П.С.Г. признавала засаду федерації з радянськими республіками і не могла признавати творення нових буржуазних держав. З сего засадою погоджували ся робітничі маси Східної Галичини. Маси ці — се в більшості безземельні й малоземельні селяни. Числом перевищували вони промислових робітників. Супроти сего, що економічні і конспіративні умови мусіли відповідати на тому терені иншій організації, а не такій якою була К.П.Р.П. — тут була та правдива потреба окремої територіальної організації в Східній Галичині. Форма організації К.П.С.Г. відповідала отже комуністичній організації Болгарії і мусіла бути самостійною. Дальшою причиною, яка промовляла за окремішністю сїї партії — була система колонізації, яку проводив польський уряд на терені Східної Галичини. Система ся була екстермінаційна і тому не могло бути мови про погоджене з тим фактом, що до Польщі мусить належати Східна Галичина, як се представляли представники К.П.Р.П. Польський пролетаріат відіграв сумну роль на т. зв. кресах і в своїй шовіністичній залюсти не мав стриму, що на всякий випадок не причинило ся до клясового освідомлення пролетаріату, а се на думку обвинуваченого наслідки політики лідерів К.П.Р.П., яким він приписує се у вини. Обвинувачений закидав рівнож Крулівському, що він уводив лиху систему з гори.

Коли наступила адука К.П.С.Г. з К.П.Р.П. обвинувачений виступив з Центрального Комітету.

Дальше обвинувачений виводить

цілий ряд особистих закидів проти деяких своїх товаришів,

які засідають разом з ним на лаві обвинувачених.

Питання председателя.

Предс.: Ви сказали, що були тим, котрий в рр. 1919 і 1920 проводив комуністичну роботу в Східній Галичині. Чи Ви належали в р. 1920 до Центрального Комітету?

Обв.: Не належав. Я був у Ц.К. від січня 1921 р. до серпня 1921.

Предс.: Хто се належав?

Обв.: Відмовляю відповіди.

Предс.: Чи після Вашого виступлення з Центрального Комітету працювали Ви даліше для партії?

Обв.: Ні. Я працював даліше на цілому терені Сх. Галичини.

Предс.: Отже Ви мали даліше звязки з Центральним Комітетом?

Обв.: Посередню. Безпосередню я не комуникував ся з ними.

Предс.: Отже Ви підпорядковували ся Центральному Комітетові?

Обв.: Ні. Але партія не міг заперечувати.

Предс.: Котра окружна організація належала до Вас.

Обв.: Стрийська.

Предс.: І Ви були делегатом тої організації на конференції?

Обв.: Так.

Предс.: Ви сказали, що збори мали відбутись 21. жовтня? Хто Вас про се повідомив?

Обв.: Окремий звязковий.

Предс.: Чи програма конференції була означена?

Обв.: Конференція мала бути інформаційною, а описля стисло партійною.

Предс.: В який спосіб відбула ся конференція?

Обв.: Відмовляю відповіди.

Предс.: Чи Ви забирали голос і жадали поставлення точок про історію розвитку К.П.С.Г.?

Обв.: І на се відповів Вам Хомиш.

Предс.: Препцій поставлено Ваше внесення під голосоване?

Обв.: Так, але голосувала поліція.

Предс.: З записок виходить, що відбуло ся голосоване (читає завіт) сїм голосів було за, нісім проти.

Дальші питання председателя і оборонців.

Обор. д-р Грек: То значить, що прочі були як гості, а голосувало тільки 15.

Предс.: Перепрошаю, але пан Меценас в сїй хвилині не мають голосу.

Обор. д-р Грек: Я прошу се зановувати.

Предс.: Перепрошаю, пан Меценас не має голосу. (До обвинуваченого): Отже Ви забирали голос і Ваше внесення перенало? Кілько членів було на конференції?

Обв.: Мабуть 21. Впрочім не знаю.

Предс.: Ви до Центрального Комітету не належали?

Обв.: Ні.

Предс.: Кілько членів Ц.К. було на конференції?

Обв.: Не знаю.

Предс.: Чи Ви отримували платню як член Центр. Ком.?

Обв.: Не потрібна вона була мені. Я користував ся фондами рідні.

Предс.: До котрих центрів Ви їздили?

Обв.: До Дрогобича і Борислава.

Предс.: А хто платив кошти?

Обв.: Відмовляю відповіди. Впрочім, хто не брав платні, мусів мати побічне своє заняття.

Предс.: Ви сказали, що Крулівський твердив, що організація можна поставити на ноги, тільки через платних функціонерів, то значить з гори. А Ви були иншого погляду, а іменно, що належить будувати з долу. З сего виходило би, що всі члени Центрального Комітету були платними.

Обв.: Коли я був у Центральному Комітеті, ніхто з його членів не був платний.

Предс.: На якій підставі Ви прийшли до свого здогаду відносно Крулівського і Гроссерової?

Обв.: На підставі того факту, що тов. Крулівський твердив, що прийшли партійні фонди, і що ті, котрі не були партійними функціонерами грошей не дістали. З того заключаю, що після 9. серпня 1921 виплачувано гроші.

Предс.: Пан Крілик сказав, що він діставав від 20.000—30.000 мп. Чи відомо Вам, що і инші діставали?

Обв.: Не знаю.

Предс.: Хто з Ваших товаришів після арештованія брав гроші?

Обв.: Думаю, що хто брав, то той повинен до сього признати ся.

Предс.: А я Вас питаю.

Обв.: Не знаю.

Предс.: Чи Ви належали до уряду Белі Куна?

Обв.: Я був на Мадярщині в часі радянського перевороту, але в уряді участі не брав. Я працював лише в комуністичній партії.

Предс.: Як Ви працювали?

Обв.: Моя праця полягала на налагодженні звязків між комуністичною партією Мадярщини а Східною Галичиною.

Предс.: То було в р. 1919?

Обв.: Так.

Предс.: А коли Ви повернули сюди?

Обв.: Після упадку радянської влади на Мадярщині.

Предс.: Коли Ви зачали тут працювати?

Обв.: Аж осіно 1920 р.

Предс.: Де Ви працювали?

Обв.: На терені Стрийщини.

Предс.: Ви познайомили Крілика з Фрідом Ляйтнером?

Обв.: Припадково.

Предс.: Ви виставили Кріликові легітимацію на назвище Васильків? До чого сей мандат мав служити?

Обв.: До легітимації за границею як члена партії.

Предс.: Ви сказали, що Ви працювали в дрогобичській організації. Коли се було?

Обв.: Перед вступленням до Ц.К. Після вступлення працював я в організації тільки тому, бо я був її членом.

Предс.: Тут є бюджет, з якого виходить, що організація має спроводити собі навіть машини.

Обв.: Того бюджету я не писав.

Предс.: Забраво у Вас оті записки. Чи се Ви мали виголосити на конференції?

Обв.: Оскільки була би зайшла потреба, то я був би виголосив.

Предс.: (відчитує один з листів обвинуваченого). Що мають значити ці слова: Auf der Clowa nicht mehr vorhanden ist.

Обв.: При вул. Цюлові познайомив ся я з Перльмуттером, який мав мені подати інформації в справі надужит в Комітеті Допомоги американським дарів у Станіславові.

Предс.: А що мають значити ті слова "nichts mehr vorhanden ist"? Чи Ви знали, хто мешкав при тій вулиці під ч. 10.

Обв.: Товариш Крілик.

Предс.: Чому Ви нам говорили про якісь американські дари? Тут Ви виразно говорите про якісь "Beratung", то очевидно про конференцію у св. Юрі.

Обв.: На вул. Цюлов не ходив я тому, що поліційний агент слідив мене.

Предс.: Отже се був партійний льокаль?

Обв.: Ні. Говорю, що поліційний агент слідив мене і тому так написав.

Предс.: Тут є телеграма надана до Самуїла Йозефберга.

Обв.: Телеграма ся походить від Герцмана. Він вислав її нарочно до Самуїла Йозефберга, щоби прислужити ся поліції. Герцман мешкав зі мною і дуже добре наслідував мого письма.

Предс.: Яка ціль була сего?

Обв.: Ціль була та, що брат Йозефберга, котрого я знав, утік, а що поліції треба було Йозефберга, отже Герцман вислав сю телеграму до Самуїла Йозефберга.

Питання присяжних судій.

Прис. судія: Ви сказали, що Ви не погоджували ся з поглядом К.П.Р.П., котра

стреміла до централізації комуністичного руху у Варшаві. Ви стояли на становищі, що К.П.С.Г. має творити окрему організацію, а бо иншими словами не признавали Ви, що Східна Галичина є частиною польської держави?

А препцій рижський договір підписаний.

Обв.: Договір заключений між двома урядами, а інтереси пролетаріату йдуть в своєму напрямку. І з тої причини, як уже я сказав, стремів я до окремішності організації Східної Галичини.

П. прис. суд.: Виясність нам, чому в Рувійській Росії вся влада тепер спочиває в руках Жидів.

Обв.: Ясно, що жидівський елемент в Росії був найбільше гнетений. На се вже Маркс дав відповідь. Сказав він, що тому власне, що Жиди були піонерами капіталізму, Жиди мусять бути піонерами комунизму. Коли Троцький з походження Жид — то він не є таким Жидом, як собі представляють декотрі з панів присяжних.

Питання прокуратора.

Прокур.: Ви казали, що Вашою метою є стремління до ідеалу. А закид, який Ви поставили п. Крулівському — є дуже поважний. Чи Ви маєте на се поважні докази?

Обв.: Якби я їх не мав, то не говорив би. А впрочім, коли се не правда, то товариші можуть заперечити моїм закидам. А коли мовчати, значить признавати. Впрочім, оскільки розходить ся о спір з тов. Крулівським, то потрафляю узаасадити свої закиди в відповідному місці.

Прокур.: Иншими словами Ви сказали, що прокураторови не треба відповідати. Чи Ви писали з тюрми до "Dziennika Ludowego" про поступоване своїх товаришів супроти Вас 8.

Обв.: Писав. Одно тільки застережене. Письмо було призначене не для пана прокуратора, не для трибуналу, а коли ті листи дістали ся в руки влади, то я нічого не маю проти того, щоби їх тут відчитано.

Прокур.: Добре. В тому напрямі поставлю внесення. Ви говорили нам тут про революцію. Чи не чули Ви, коли мав бути речень той революції?

Обв.: Ніхто з комуністів не може означити після годинника, що революція н. пр. вибухне о 3. год. по пол.

Прокур.: Не питаю Вас о речень після годинника, але менше більше, в котрому місяці, в котрому році?

Обв.: Ми послугували ся висловом речень революції, але та революція була нашою метою, а не засобом. Нашим теперішнім за-

ЯК СТОТЬ СПРАВА З ЕЛЕКТРОФІКАЦІЄЮ РАДЯНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

Постановою 3-го зїзду Рад було затверджено план електрофікації Росії, складений Державною комісією по електрофікації Росії "ГОЕЛПРО", в якій було накреслено загальний план і порядок будови нових районів електричних станцій, збудовання ліній електропередач, а також сполучення для спільної роботи на загальну сітку найбільш значних з існуючих електричних станцій.

Згідно плану "ГОЕЛПРО" в першу чергу намічено будову 27-ох районних електричних станцій, з яких 7 гідралічних і 20 парових. З них на Кавказі 2 гідралічні і 2 парові, на Уралі 1 гідралічна і 3 парові. Із першої черги загально-го плану електрофікації в програмі робіт електробудівництва ближніх років вибрано лише 11 електричних станцій, з них 8 парових і 3 гідралічні.

Парові районні електричні станції: 1) Каширська, 2) на Уткінім заводі біля Петрограду, 3) Кізелівська в Кізелівському каміно-вуглеводному районі на Уралі, 4) Нижегородська, 5) Штерівська в антрацитному районі Донбасу, 6) Івано-Вознесенська, 7) Шатурська в Рязанській губ. і 8) Челябінська. Гідралічні районні електричні станції: 1) Волховська біля Петрограду, 2) Свирська біля Петрограду і 3) Дніпровська на порогах Дніпра біля м. Олександрівська.

З парових районних електричних станцій будова Каширської станції вже майже закінчена, наближає ся до закінчення будова електричної станції на Уткінім заводі, значно поширили ся будівничі роботи на Кізелівській електричній станції і в сьому-ж році приступлено до будівельних робіт Нижегородської районної електричної станції.

Будова Каширської районної електричної станції була почата в 1919 році. Станція знаходиться на правому березі річки Оки, в кілька верст нижче м. Кашири. Ся електрична станція

збудована на терені Східної Галичини не було — викликає революції, а освідомлене пролетаріату, щоби відіграв свою роль належно в загальному робітничому русі. Ми були тої думки, що дальший історичний період революції буде мати свій кінець не в Польщі, але в Німеччині. Ми хоч мали реальні сили до чинного виступу в час панованія Петрушевнича, не зробили ми сього ще тому, бо революція мусить мати своє підложє в масах з долу. В виду того, що маси не є цілком переняті сїм гаслом — не ставили ми собі за мету відразу оружну боротьбу.

Прокур.: Ви не знаєте пані Ольги Левницької, члена Ц. К.?

Обв.: Не знаю.

Прокур.: А Ви сказали, що Ольга Левницька — се пані Гроссєрова.

Обв.: Про се довідую ся перший раз від пана прокуратора.

Прокур.: Ви сказали, що телеграму до Йозефберга надав Герцман?

Обв.: Так.

Прокур.: На чім опираєте своє твердження?

Обв.: Він сам мені признав ся. Він хотів прислужити ся поліції яким небудь способом і се зробив, як я щільніше подумав ся.

Прокур.: Як є умови прийняті до партії?

Обв.: 6 місяців нагляду і порука 10 членів.

Предс.: Длячого аж 10?

Обв.: Тому, що в Східній Галичині є заострені відносини, одним словом мусів такий новоступаючий працювати, щоби його прийняли.

Прокур.: А хто рішав про прийняте до партії?

Обв.: Дана організація, в якій кандидат працював.

Прокур.: Чи член, який вступав до партії мав легітимацію?

Обв.: Так.

Прокур.: Отже якась старшина мусіла рішати про се.

Обв.: Про прийняте рішав окружний комітет в порозумінню з повіткомітетом. Після видачі опіні сїх комітетів — давав свою апробату Центральный Комітет.

Прокур.: Ви кажете, що конференція мала інформаційний характер. Якого рода могли бути ті інформації? Хто мав інформувати, про що і кого?

Обв.: Мала бути обговорена справа прийняття членів, котрі не відбули нагляду.

Прокур.: Чи з тої інформаційної конференції списано протокол?

Обв.: Сего не зроблено з конспіративних мотивів.

(Далі буде.)

баєно значно збільшити. Все устатковане зібрано з різних місць Росії, лише замість малонадійних морських казанів передбачає ся в найближчий час замовити за кордоном три парові казани нормального типу для торфу з сторчаківими трубками. Ся станція відведена для збільшення електропостачання Петрограду та його околиць.

Кізелівська районна електрична станція відведена для постачання енергією Кізелівської гірничої округи з розташованими на ній каміно-вуглевими шахтами. З приводу особливої важливості електрофікації сього району Кізелівської електричної станції передано цілком все устатковане Оранієнбаумської електричної станції, що складаєть ся з 2-ох турбогенераторів на 3.000 кав. і 4-ох казанів до них зі всім приладом. Станцію буде закінчено в 1923 р. і в першу чергу вона буде обслуговувати найближчий район током в 6.600 вольт, а потім більш віддалений район Паловинки, Кізеля та Лузевки при напруженню в 35.000 вольт. В будучині міль Кізелівської районної електричної станції передбачає ся збільшити до 40.000 кав.

Нижегородська торфяна електрична станція спроектвована на правому березі Волги біля Балахні в безпосередньому віддаленні від торфяних болот. Станція призначена для постачання енергією м. Нижного-Новгороду та його району з Сорьмськими заводами. В будучині передбачає ся дати енергію і Павлівському кустарному району.

Загальна міль станції передбачена 80.000 кав., а в першу чергу — 200.000 кав. Головніші річки устаткованія будуть зазначені для кордоном. Тепер провадять ся земельні роботи по будівлі головного будинку. На протязі біжучого сезону передбачає ся закінчити всі підмурки і стіни. Станція при сприятливих умовах буде закінчена в 1924 році.

Будову Штерівської районної електричної станції в сьому році буде обмежено будівлю залізничної колії та деякою підготовкою ділянки для будівлі

будинку і иншими підготовчими роботами.

Для Шатурської торфяної районної електричної станції провадять ся лише підготовчі роботи для здобування торфу. Збудована тимчасова електрична станція міщо 2.000 кав., що обслуговує торфяні розробки та передає у відпий час енергію через Богородську станцію у Московську сітку.

Для Івано-Вознесенської електричної станції провадять ся поки лише підготовчі роботи для здобування торфу.

Для Челябінської електричної станції роблять ся підготовчі дослідження.

Із гідроелектричних районних станцій найбільш посувають ся роботи Волховської станції на річці Волхві, з якої поставчане електричної енергії буде для м. Новгороду. Загальна міль станції передбачаєть ся на 80.000 кіньських сил на валові турбіни. Будівлю розраховано закінчити в 1924 році. Гідралічні турбіни вже замовлені в Швеції. У скорому часі буде замовлено і електротехнічне споруджене. Зараз завзято провадять ся роботи гідротехнічних будівель.

Свирська гідротехнічна електротехнічна станція має своїм призначенням постачати енергію м. Петрограду. Роботи її тимчасово затримують ся на користь робіт на р. Волхві.

Дніпровське будівництво районної електричної станції на порогах біля м. Олександрівська провадять поки що досліджене та розроблене проекту.

Інженер-електрик
П. А. Іванов.

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ РАДРОСІЇ — СЕ НЕ БАЛАЧКА.

В нас багато є ще людей, що й досі ставлять ся надто неймовірно до справи про електрофікацію Республіки. Завжди можна почути таке без надійне зауважене:

Яка там вже електрофікація при нашій розруці! Се все лише одна балаканина!

Повсякчасні факти кажуть проте про щось цілком инше, а мова фактів, як відомо, найбільш переконуюча.

Зовсім ще нещодавно телеграф приніс нам звістку про відкриття двох нових міських електростанцій — Бобріківської та Побідинської.

Обидві ці станції знаходять ся в Підмосковському каміно-вуглеводному районі і обслуговують тамошні копальні. Побідинська електростанція постає крім того електричне світло до багатьох селам і присілкам, що лежать поблизу неї.

Не так давно відбулось відкриття електростанції в Уткінім заводі недалеко від Петрограду.

На Донщині поблизу Ростова, понад Доном відкрилась нова електростанція в Кочетові, що й надає рух сила річки. Ся станція дає світло всім околичним селам та